

התנתד התנתד מתנתד

אף אחד לא האמין שתושבי הקטמון יוצמו במאבק הזה, אבל עובדה: עמק הצנאים יישאר שטח ירוק פתוח ויזמי הוודל"ן המתוסכלים יצטרפו לחפש מקום אחר. לא פלא שראובן אבוג'יל, פעם פנתר שחור והיום מראשי המאבק, מרוצה: עד היום הוא התרגל רק להפסיד

מריינה צועדת אלי מותה, הכל רקוב עד היסוד, אמנם ראובן אבוג'יל וזה בדיק מה שגורם לו בשבועיים האחרונים להלך כשבוערקי זורמת אושמימות מחורשת. בסוף יהיה טוב, הוא כותב אבל לפני כן יהיה עזר הרבה יותר רע חק כשיהיה רע נווא, רע לתפארת, תמתיל המתפכה האמיתית, שפעמיה כבר

גשמיים מוחזק, מה שבעיני עשוי לבנא את מחזיקיה הוא הניצח חוז שושינג חושבי השכונות פירושלים במאבק נגד יומי נרלין ואנשי הקיבוצים על גורלו של "עמק פריחה", שוכה לציני "עמק הצנאים", בעיני אבוג'יל, מראשוני הפנתרים השחורים, והתאגדות של תושבי הקטמון וגבעת מרדכי למאבק הזה היא הוואגונות המוצלות הראשונה של חושבי שכונת מצוקת לפ סדרת חברתיות, מאז התפרק הפנתרים לפני 25 שנים.

"ישירק הצטרפתי למאבק", הוא מספר, "הייתי חולך לטייל בעמק חוש כל הזמן שליב נחמץ. הדגשתי פיזית כאבים של חומר צר, התמצה של הילדות שלי - כי אני הפכתי לבוגר בניגל תשע - התמצה של כל היופי הזה שיכול היה להיות חלק מילדותי אלא שמה שאני הכרתי בתור טכז בילדותי היה שחש התפקד הממוקש שלי שכוונה מוסדרה, המקושש במגדל שבאשתי עומד לגורנו עם רובה מכונן כלפי; ההמצפה של האפשרות להיות ילד שמייחל לעי תיד טוב יותר, כי במסדרה לא היה לנו למה לקוות בכלל, התכיר נגתי בבבאים כשספספם העולם כולו והם בתור שחש מגורר העולם כולו - חקיצוציקים והיומים והאש העיר קמים עליהם לבלותם - והזוחתי עם הגבאם. הדגשתי שגורלם וגורל ילרי השכונות וחושבי השכונות וגורלי שלי חד הם, אלא אם כן נקום נתי עשה כאן שינוי."

אחד לכמה שנים מוזכר אבוג'יל ככתובות עיתונאיות כדוגמה לפנתר שחור לשעבר, אחד שלא התברגן, אבוג'יל, כן 59, הוא לכאורה הפנתר היחיד שנשאר אותנטי בפנתריותו, פעיל בכל התאגדות חברתית או מוחזקת, חכך (בעבר ירד) בקשת המזדהות הדמוקרטית, ולפנתרנות עובד במחלקה לקידום נוער בערייית יריד שליט, בערדה שהיא מיוחד לה את מרבית יומי. בשעות הפנאי הוא גם מתפקד כנגיח של איש אחד, והאיטק מוזן וכנרדים ומחלק אותם קורי יום שישים למשפחתו נזקקות.

ברכבל מהכירמלימאק בעבר, אנשים כצירלי ביטון שיגיל את הגאות האופוריסטיות הפוליטי וחיו לצניקקים גמדיים, אבוג'יל מתגורר בדירת חוד של חריוח המואן, נוסע באוטובוסים שגוררו לי הכוללת לאכול את הלחם ומצב רוח ללבוש את הסמלי טושים ולחוגשי בתוכם כמו בחילשה החרוהי.

ואותנשיית הזאת היא גורל שנכמה על אבוג'יל יותר משכוחי בו בעמנו. הוא עצמו מספר שרצה להגיע דוחק יותר, אבל התנגד כליות של המשטרה והממסד, המסכרים בחיי האישיים והבנידות של החברים נגמו לכך שגשארתי איפה שאני". את כושר הביטוי שלו את העברית המהדרת שבפיו תב אבוג'יל לשתר ריחתת ליי מור בתלמוד תורה בשכונת מוסדרה, לשתיייתים של עברדה מלווה במעל לימדיית כולל חוץ בקיבוץ משמר הנגב, ובעיקר לקייאא כפייתית שטיככה אותו כצרות צרורות כבר כשהיה ילד טסון.

הוא עבר אז, חוזל מגיל תשע, במכולת שפתח אביו בשכונת "כשמרברים על מכולת את צדיכה להכין מה דוחה מכולת במותי ורה מברר שם לחם, חלב, שיגריית ובעצם זה הכל. אני ידע לקרוא ולכתוב בערבית, צרפתית ואנגלית, אבל כבדית את אחד לא למר אותו אז אני בגיל תשע טיימתי את השכלתי הפורמלית והתחלתי לעבוד אותו במכולת מכייון שאהבתי מאוד ללמוד לקרוא, וכמובן שלחה הייתה בשכונתי, הייתי גונב עשרה מיל כל יום ובסוף השבעי הייתי חולך לבנק לתכסותגזר קוונה כולל היסכוד ואחרי חו- רשדורשיים הייתי חולך לתנות סטימנציי לקנות ספרים. כמה במשך שנתיים", אחרי שצתיים גילי חודיו את מחסן הספרים המטרי שלי, מתחת למחוד וגם מתחת למיטה, "לערכה הקידת, הודיתי כמי שמה וכמובן שהחכיתי מכות רצה בעיות הנגיבה".

תשט נפשות במדד

משפחת אבוג'יל, זוג הורים ושבעה ילדים, הגיעה לישראל בשנת 1950 לאזור שנתיים של נרדדים במחנות מעבר, שחוסלו את שארית הכספי והתשישיים שהצליחו להוציא ממדוקו. הם עברו את הטיפול המקובל ביידישי שלדברי אבוג'יל לא היה ההשפלה האחרונה, הרפואית-כביכול, שענדדים היו לעבתי, הוא ואחיו עברי בילדותם גם טיפולים ניסיוניים כדאבים ומשפילים מאוד (כולל מריחת כל שיער הראש בשעווה וזוחחח) נגד גזרת, מחלה שמעולם לא סבל ממנה כפי שלא סבל גם מגרענת, שנגרדה נגדו עליו לקבל טיפול ניסויי. את מתתם בגיל יחסית של שניים מאחיו הוא מייחס לטיפולים האים.

הם נגדו זמן קצר במערכת בפרדס חנה, תקופה שממנה יש לו גם יזכרון נעים וריייתי מרגע על החבלים של האוהללים אל תוך הבית, תמישך

רצינו להיות כולם ביחד ולעשות מהפכה חברתית. זעם היה כבר היה לנו בשנותיו וכל מה שהיציג היה זהה גם את הזעם הזה לזה קודם. עמ' שעורר את ההתלהב היה היה הקשר שהיה לנו עם אנחנו לו ונני שעורר במערב העיר. הקשר הזה התפתח כבית היה עם אנחנו לו ציית הפכה הצהוב, ואולי היו באים אנשים מכל השכונות, שמה שקישר ביניהם היה עישון חסישי, שינג'י או מסוחרים בעיר העתיקה. הם היו וקיימים לנו כי ריבנו ערבית ולכן יכולנו גם לנהל בקלות עם הסוחרים הערבים את המשא ומזן על קניית חסישי. בבית הקפה ישבו כמה מה"ר המצפן והם סיפרו לנו על כל ההתנגויות המהפכניות בעולם, וכך צמח אצלנו הרעיון להקים תנועת מחאה".

התנועה הזוהי שהלך לערוך הפגנה, אבל עוד לפני שהתגבשה יצאה לפועל בהשטחה, שהכל דרך אליה בארוח מסומן, החליטה לעצור במעצר מנהלי את סעייה מרציאנו, צ'דלי ביטון ועוד כמה צעירים. שמענו על כך והתארגנו קבוצה גדולה ויצאנו להפגין מחמת לחלונת של סדי קולק בעירייה. התלוז אלנו כמה עיתונאים, כרד נאלי, ד"ר בן אמרי, עמוס קניון ונתן ילידמור, וכשהגענו לחצר העירייה פתאום המברק שמישהו צויד לרכב. חוזר גורל עוד לא היה לנו אז, רצינו פשוט להיאבק לשיפור המצבים של תושבי השכונות ואילו עוד לא נהיינו את המליון 'עודת המחאה', ובשלב הזה רצינו ראשית כל שישיחו דרך המעצר צ'דלי וסעריה והאחרים.

"על כל פנים, היה צורך במישהו שינאם ופתאום כולם התחילו לילעק ז'אובן, ראובן, וכך מצאתי את עצמי נאוח במשקוף חלון, תלוי על כלמה על זי בקיר של בניין העירייה ונואם, ועד היום אנינו יודע מהי כו יצא לי שטח הרבדים והדבורים על הצורך לשים קץ לאפליה ולקיי פתח ולהתנהג. ואז נפתח חלון בקומה הרביעית והאיש של סדי קולק הציג כשהוא קורא לנו ז'ולנג'ינג ונרליסטים, מלים שעוד לא הכרתי, וצעק עלינו שנרד מהשם".

בשם הצערה ההפגנה, כשהיא התלכד וגדלה, לבית המעצר במרכז הרדסים משטרת ירושלים בפיקודו של אברהם תורג'מן שלחה גורם פרטים ומסומים המלווים כאלות. כמותו של רכב נפגשו נציגי המפגיי גם עם מפקד המחוז, שמתוך מהמעצר את העצורים. היתה התחשה של תגינה גדולה, אומן אברג'יל, ז'כולס רצו להנגיד את הציאות, אבל לא היה לנו שום מקום להנגיד בו. אני הייתי החירי שהיה נשוי וגדתי עם משפחתי בהדרון פתח לירדת הוריי וכך הגענו, מאת אנשים, ליד דרוח שלי ואני עצמה עשרות אנשים נרחקנו לחור ומאות אנשים עמדו בתוך הוריעו ומישהו אילוח מיי שלטי כמתב יד על ריקט משה הפנתה ריח השחרים, ואני מבפנים שמעויו את מוחלומות הפטיש כשהנלה השלש את המעל ללול החור שלי וכך הפך החור שלי לשטה הפנתרים השחוריים".

כיי לייצב פעילות חברתית לבני הנוער בשכונה למד אברג'יל התי רכות ספורט וסוף במכוון וינג'ייס "אנחנו מאוד סוף, כי בשכונה כשהיינו נו ילדים זה הספורט העיקרי שהיה לנו, מלחמת מקלות ואבנים, ואני גם אהבתי מאוד סרטים של ארל פלין וסרטי פיראטים". כמסיים את הלימודי בשנת 73, הקים וניהל בשם 13 שנים את מרכז הספורט והי סוף במסדרה, אבל הפעילות הפוליטית שלנו והמעצרים הם הכתובים שני לוי לוי, גבי ממוני מחור כבר. אי אפשר להיות מהפכן מסור להאבק עשירי, וארבע שעות בממה גם להיות איש משפחה", הוא אמר בצי ער. "המשפחה שלי נהיטה לגמור".

נרשנה תעבור

בשנת 73 המתבר אברג'יל בפגשה מחורה, "שמתי חודשיים במי צד בבית שמשי, כשאני נחמד פחות או יותר בכל העבודות שבפוליס, הוא מספר. "המשפחה הפכה בחור אחר, עברייני חסר, איש קצת עולה, והעיתונות וכתב שווא היה העכר שלי ושל אשתי ואנחנו, כראשי אמר פיה, רגענו לו הודאות שהוא רוצה לייצב. שוחח חצי שנה העיתונות והתה עסקה בפגשה העכר ואבא שלי - שהיה אדם שבור ורוגז, אבל שמר על סוג של כבר עצמי, ועל כך כשבאם הצלמים לכס מיד חליפה וענני זה ומגנעת שחורה - אבא שלי צולם באחד העיתונים ומעל להמנונה נמנה רק מלה אחת: "זמברק".

אברג'יל שחורד לנסוח מבלי שהוגש גנרד כתב אישום, מיידי ושבע אכזבות מחבוי לרדד, שרבים מהם התגנעו ממנו בהקופת מעצרו לוי. רגענו אף טיפקו למשפחה ערויות שקר גנרד. זמן קצר אחר כך התפזקו ניסוחיו, אברג'יל נאלץ לשלוח את בנו, שהיה בניגל שמונה, אל החתונ שמתוארת בארצות הברית. "הוא היה ילד מחונן שמצויד נפלא ומשוק ומגנו, אלא שאני גרדים בשם אברג'יל שאבא שלי גם נעצר כל שני חמישי שו ירו מאובחנים אוטומטית כשעניי טיפוח. הכנתי שאני לי שום אהשי רוח לגור אחרו כראוי ולא רציתי שתהיה לי ילדות כשלי ולכן עשיתי מה שעשיתי. זה היה רכב גורד של עולם לא אסלה לעצמי עליו וכוונתי שוננו שלי לי עליי".

מה שהצעים עוד יותר את אישור היה המחוסם והחודקטי שפגע ממנו לנסוע לבקר את בנו. "בשנת 71 הוזמנתי לאיטליה כדי לנאום באינבורציונל הסוציאליסטי בשם הפנתרים", הוא מספר, "באתי ליל שרד הפגיה להציג דוכון, ולשם אמרו לי שאני תושב ארצות ושאבא שלי הוציאו כביכול שאני לא אודח ישראל. התדגותי מאוד ושאלי איך יי ונת שכאן, שהעעילתי ארצה על ידי הסוכנות היהודית לפני עשיתי ואחת שנים, שהוריי ואחיי אוחזים ישראלים ושותחתגנוני בארץ החלדתי בארץ ויש לי תעודת זהות ישראלית, אינגי נחשב אודח ישראלית דרשי תי לראות את ההצגה של אני. במשך חפנים אמרו שהיא הלה לאי לקבל דרכון".

הוא המליץ את הטיסה וכמשך שנים המשיך להתעמת עם משרד המסד

צילום: ענה רביב, יכל העיר

צבאים בלב ירושלים. אמיליו רבני ועשפנות הנובלות ענקית הוציאו קול קורא נגד תוכנית תפנית

"התנוונתי נצאאים"
כשמסרבים העולם
נלול והם נחור שטח
מגודר והעולם כולו -
הקינוצוקים והיחמים
וראש העיר הקמים
עליהם ללודם -
והזדהיתי עם הצבאים"

מיו משוק כוח שהמצאנו שם", ואז באו עם עוד עשר משפחות לזהתי... שב במבנים הערביים הנחשבים מוסדות, בשטח הרפיקי שלי הגבול היורדי. לא היו שום שירותים בשכונה הישיות המוני ציפוליות התגנרו לישיבה שלנו שם וגם הישיות הממלכיות. היה מאבק פיזי עם שוטרים כשבאנו לשום וכל משפחה נאלצה לאלתר, וכי סופו של רבר כל המשפחה הגדולה שלי נאלצה להצטופף בחור אחר כרייה, כשעמדו המסוכים גרות משפחות אחרות".

וה היו כמעט מנותקים מוסכיה הידישולמית. אני זוכר את התי רדמה שאחזה כי כשיצאתי בפנים הראשונה מחוץ לשכונה הראיתי לי. רים שניראו אחריהם אנפיל גבשי של גלידה כיר, ואני זוכר שבמשך תקופה אחת והיה להם אנפיל גבשי של גלידה כיר, ואני זוכר שבמשך תקופה אחת כשינג'י נו 1, השעשוע החביב עלי היה לטוח גביע של גלידה או ספגוטיה מאור הילדים האשכנזים שעמדו ליד קפה אלבן, לרוץ מורד לשכונה".

שעשוע נוסף סיפק לו מועדון המפלגה הקומוניסטית, שהיה בהי חוב הלגי המלכה, בהחזלת השכונה, ואנחנו יכולנו ללכת לשם לילי ראות סרטים ויגם ולשתות זהה הם לאכול עוגיות. היינו יושבים

ורואים את הסרטים של המהפכה הרוסית, לנין גואם לפני המהגנים מאחורי הכריקות, סודצקי בנטיעה ברכבת עם לנין, רוסיות עם שפם עבות וסרטים כאלה, וכמוכן שכשהיה מחקר האוח במא הייתי צטוק עם כולם בהכנה שלטים עם "בטל הממשל הצבאי" ואני זוכר את עצמי צוער במצעעים בחזכות ירושלים ובוהזות תל אביב וכמוכן, במשך חמו ותעדיתי גם בדינים וכויו כוחים וקואי הריב כיי לותיי על מה אני מדבר ומבלי להדיש הפכתי לילי פולטי".

אחרון הגוריה, שעברה כסוף הפג'ים, ביקשה מוקטור שסיטוב שרדאן לאחיה הצעירי חוכב הספר, "יום אחד, כשהייתי כו שולשעש-רתי, הלכתי לפגוש את ויקטור שסיטוב וחוא נתן לי ביד מתב לקיברז משטר הנגד וכו ביקש שיקבל אותי ללימודים בקיברז, למחרת קמתי השכם בבוקר ולבר, עם בגדים עשופים במשפחה, צעיתי בחזכות ירושלים הרקים לליוון חתנת אנר. אף אחור לא ליווה אותי, אף אחר ממשפחתי לא נסרד ממני, כשאני רואה היום איר משפחות שלמות מלוח עצידי ללשכת הניסוי אני נוכח כבידות הנחלה של הילד העיר כר בין הנוסעים הממורנים בחזנות אנר כרי לבר איך יוכל להגיע למשמר הנגב".

במשך שנתיים גר בקיברז, אחרון, את ילדי החוץ, שמו כשני צריי פים בשולי הקיברז וכך במשך שנתיים עבדנו כפד כפלחה ובכותנה במשך כל היום, ושעתיים ביום למרד עבריי. נאסר עלינו להסתובב בקיברז צבצבו שלא לצורך, כלומר שלא לצורך ניקוי חרדים או עבודה ואחיי שנתיים גברה עלי חוזשת הבריות ועליתי על אוטובוס וחוזתי למוסדרה, הוא עבר בכל עברה שמונה, לצבא לא גויס בגלל ציליון עמידות פוליטית, ונשא לאשה את רחל עוד כסדם הניע לגיל עשירי. הוא כבר היה אב לילד כשתיים עם תוכיי בשנת 1970 את תנועת "תפי נחרים השחוריים".

התפגנה הוראשונה

"אחרי המחממת בואתי טאליב הנריעו לשכונה שלנו, לראשונה, עיר כיי תברחת רחוב ובראשם אבר עמיאל, חרבי החירד שהצליחו לוח לנו היה שולח פינג-פונג חוג משחק", נזכר אברג'יל. "היו מאת ילד-ים וצעירים כשכונה, וכמוכן שדוה כל הזמן ירע על המשקות. צמחיל, שהאמנין שעניין לוח לנו חכה מאשר לוח לנו דגים, סיפר לנו על הפי נחרים השחוריים באמריקה ועל בארד-מיינהוף ועל צ'ה גוהרדה, ואנחנו

שי"ס התנגדה לחוקים החרתיים והצביעה בעד חוקים אנטי-חברי תי"ס כגון חוק המיסוקיות וחוקי העובדים החדים וקיצוצים בהצטרף, ומי שחורמים. אם ליטכס את עזרת המזרח בעבור קבוצה קטנה של בני עזרת המזרח, או מפא"י התייחסויות הנהיגה אותם הרכיחות ירחותיות, הליכוד במשך 19 שנים עשה ירידה הריגה ואז באו אנשי שי"ס ועל פי המסורת התלכדות עשו לגישה רחבה וטהרה בהכנה לקפוחה".

המאבק על עסקי הנצבים, הוא מאבק, מצביע על כך שבנופה עור נתרה רוח חיים. אל המאבק הזה נקלע במטגרת עברונה, כאשר יצא לאור בני נערך חסידי מטגרת "הסתובבתי בקטמנום והנה אני רואה קבוצת אנשים יושבת בחצר הנוכח ומרבים, הם קורא לי לחד ציטור התכבד לי שום דנים באפשרות לגור מאבק ציבורי בעניין עסקי הנצבים. מיד יזהרתי, שלא מרוב כאן במאבק ירוק על שימור חסכה אלא במאבק חברתי בעל אופי מוניציפלי, ואלי אפילו ארצי, שזה לי" גרות ירצתי מה שנחוצך כדי לעודד את תושבי השכונות מרבצים השמיעתי כמה דברים מניסוחי במאבקים החרתיים וקבענו להיפגש שוב".

המלחמה על העולם

"עמק הנצבים" נקרא על שם ערך הנצבים שהצליח לשרוד ולהי"ר רבות בלב ירושלים. זהו משולש ירוק ששטחו 227 דונם, המוקף על ידי שכונת הקטמנוים כוללים, כביש בניין במערב ושכונת גבעת מרדכי צבי ורחו על פי תוכנית המתאר והציונות משנת 59, העמק מיועד להיות "שטח ציבורי פתוח" שיואפשר בו "שימוש חקלאי מוגבל". משנת 69 ועד תחילת 81 היה העמק מחובר לאגודת פרידה" של הקיבוצים מעלה ההיטה וקוית עבבים, שנשעו בו עצי פרי למרות שזוהו החתיכים לא חרש, המשיכו שני הקיבוצים חברים חוקק על השיטה לפני שינים החוזר, בהחלטו של ע"ד שדגא בידי, יום נולדו יצגו כנוכחים ומשוכנים, החלו בהליכים שממחרתם לשנות את ייעודו של השטח, מחקלאות לכינוי. תוכניתם לחוקים בעמק שכונת מטרניים וקמתו, מבני ציחה, שאר ומשרדים לתעשיית הייטק קיב" לה את הסכמתו של מנהל מקרקעי ישראלי.

במהלך שנת 2001 הפסקה תוכנית הכינוי, אבל נתקלה בהתנגדות בלתי צפויה. תושבי הקטמנוים, גופים חברתיים ופעילים למען איכות הסביבה התארגנו לסיפור את התוכנית. מטבע הדברים, כל אחד רואה את המאבק ואת חשיבותו מנקודת ראותו. זאת הפעם הראשונה שרשיבי שכונות מתווייגים למאבק ירוק וכבר משנים את הדינמיקה סדרת של הירוקים ביאפים אשכנזים", אומרת נעמה בן, תושבת שכונת רסקו ומתפעילות המרכזית במאבק. ראובן אברג'יל, ליצנתה, אמר שי"ז הפעם ודאשונה שגופים שאינם מוזהים עם השכונות ועם פעילות חברתית בשכונות, מיטם בתם למאבק החרתי".

את המאבק החברתי החל לגלגל צבי אפילו, רכי הסיחה והעצמתו של "לעזי" החינוך המקומי שי" – תנועה חברתית המבקשת לתת תשובה ל"מעיי" החינוך המרדני" של שי"ס ומפעילות רשת לחינוך מבוגרים שבה מאת תלמידי מספר ארלי" – ארבעה תלמידים שלנו בקטמנוים. יפה אודי, אלה גאלה, ציון אלכליה ועוליה יצחקי, חיששו נושא לטוריקט של מעורבות חברתית. הם שמעו על תוכנית הבנייה בעמק פרידה ואז הציעו להם שינסו לכרד כל מה שהם יכולים עם העמק ועל תוכנית הכינוי. כך הובנו שעומדים לגולל את השטח הפתוח ויורידו שישאר בלב העיר, ושבמסוף לכל הוא שטח נחוצ במיוחד להגן כי השכונות הסמוכות, שמבילא סובלים ממזונות ירוק שלקוחה הנה היא המקום שבו הם מפלים ויוללים שלמים משחקים. ומכיוון שלשיתנו הדרך הכי נכונה ללמד ומקשיחה היא בתגונות ומקשיחה, התחילו לאסוף חתימות של תושבי השכונה כדי להגיש התנגדות לוועדה המ"חויית ובתוך זמן די קצר אספו כ-900 חתימות ואיגו אשיטה התג" נות, כשהתנגדה התגלה ביותר השתתפו 1,500 מפגזים ובהם כ-800 מתושבי הקטמנוים".

נעמה בן אומרת, שראובן אברג'יל הסיף מטר נוסף למאבק, זכר שהוא צי"א את זה במאבק של השכונות והמקומיים אל מול הקיבוצים. קיבוצים שונים. גם כתי ספר שכונה הצטרפו לפעילות המורים ואו במאבק הזה וזמנה מצינה למעורבות חברתית ולעיווי המוקדסית, ואילו התלמידים – אומרת ינה סטני, מורה מבית ספר קשת שמתפר"פה לוועד הפעולה – "בחדו כנישאו כי הנצבים הקסימו אותם".

המאבק הציבורי ינקו אלי גופים וארגונים שונים, ובהם הקשת הר"ז מקישיה המודרנית, עמותת "סינגור קהילתי", "מחפ", החברה להגנת הטבע, רשות שמורות הטבע והגנים, "אגודת מוס" והתנועה לחקר ציפורי ירושלים, אפילו רבני השכונות והנבלות בעמק שוכנעו להצביע קול קורא "כוחות שמורת הקשת אומרו זו וייעודה ופיתוחה לאיכות חיים ולרווחתו של התושבים".

עז"ז בנימין ויימן התערב לייצג משפטים את ועד הפעולה, ואליה הצטרף גם תארכיסקט יגאל גולדשייני, שנוצח בפגישה בנהייה באר גוסס 2001. כאף התנגדותיו הגישו לתוכנית הבנייה בעמק, ולפני חודש, לאור ריגוים שהתגשמו בהמשך שיבות, החליטה הוועדה המורזית לחדות את התוכנית כשי"א מקבלת את עמדתם של תושבי השכר נת וקובעת חד משמעית שי"השטח האזור יישאר שטח ציבורי פתוח ולא ותמיינו בו בנייה".

ראובן אברג'יל רואה בהצלחת המאבק זממור שיוזרה את הדרך לאנשים ויצביע על כך שפעילות חברתית והתארגנות חברתית סופה שגבאי להוצאות, ושמקדישה היא לא רק ענייני לעשירים ולמב"ססים. המאבק הזה צריך להפוך לקול קורא לאנשים במקומות אחרים ובשכונות אחרות: קומו והצביע, כי אם לא תצביעו על שלכם, יזמ"נה" דל"י הם שיירשו את הארץ, כי רק כיריכם שלכם הכוח לקים ולחיים את עצמכם המקשיים".

"אני זוכר את התדהמה שאחזה בי כשיצאתי לשכונה וראיתי ילדים שוראו אחריים למרי ממני: הם היו לובשים אחרת, הם התנהגו אחרת והיה להם אפילו גריע של גלדה ביד".

"זה הרי הפרדוקס במפעילות מהפכנית: אתה יוצא לפעילות כדי להגביע לילדיך עולם טוב יותר מזה שבו גדלת, ובמהלך הפעילות הואת אתה פוגע אנושות במשפחתך ומאבד את ילדיך".

ראובן אברג'יל (מימין) שיעור מוציאנו וזיל ציסון 1971. ועם חתם לנו ששפע צילום: ק. וויס

"אמרתו לעצמי, בגילי הוונתי אני כבר יוכל להקיל את ההשפלה הזאת ולהישבע אמונים למדינה שאני לא סובל וכן קיבלתי סוף סוף נשנות 95' אזרחות ישראלית"

המסור
המפנים
גל, וזה קרה דווקא בשנים שבהן חיכ פחות נראה לי שהיא איירה לינאמי נותה, מה גם שחוזרים האמתי שהוכחה את אודותיה הטובה בכך שהקמתה את הפנתרים השחורים – עשר שאני רואה בו אודות טובה מהפעולה הראשונה, קיעשנותו עלתה לו בניחתו רב-ישנים מבנו. זהו הרי הפרדוקס המוכנה בפעילות מהפכנית: יתנה יוצא לפעילות כדי להוכיח לילדיך עולם טוב יותר מזה שבו גדלת, ובמהלך הפעילות הואת אתה פוגע אנושות במשפחתך ומאבד את ילדיך".

הכריתה מחתים

לא רק משפחתו התפרקה, גם התנועה התיסקה לריסיסם ואברג'יל נחרת ביניים וריקות. "צייתי להמשיך בפעילות חברתית בכל מיני רד כיס", הוא אמר, אבל הפרשה הזאת גמדה כל סיכוי שלי להתקדם, המ עיצור ההתגבשות של המשורה גמרו אצלי את כל האמון במערכת ואת האמון בחברים שלי, והתמסקות של הפנתרים גמרה לי גם את האמון במאבק. התפרקות המשטח שלי גמרה לי את האמון בעצמי כאיש משי פוהת וכאדם, וכישרו את נפשי למות. חיפשתי את מותי, רציתי לברוח מהאויב ולהתאבד וכך, בקלות רבה הנעתי אל ההרואי".

מרבית שנות השמונים עברו על אברג'יל כשהוא מכור לסמים קשים ומאבד את המעט שנותר לו. אבל אז יום אחד פתאום הכנת מה קודר לי. אמרת, הממסד השיג את מה שציה ושלה אתי ליצואל ועכ"שיו אני עוור לו, ואם אני רוצה להפסיק אני חייב לקום מהקנישים. כע"זדה של ירדיר טוב גייסתי את הכסף הדרוש ושלחתי את עצמי לגמילה בכפר של חפשיראיד בשוויץ ומאו, בסוף 89, אני נקי. כמובן, במקרה שלי עצמתי לעצמי את האבהנה הכאה זה אני, ולא את אחד אחר שהיה

רין אתי, אני עצמי רציתי לחיות במציאות המרוקת של המגים, כי המציאות האמתית – שכללה בנידות של חברים וממסד שמחנבל לי – הייתה לי קשה מנשוא אני עצמי בחרתי לחרוס את חיי ואני עצמי בחר רתי לעזור לעצמי לחיזשע, ואת הנתיח הזה אני מנצל מאד כעבודה עם בני נוער שנקלעו לסמים".

ביריעבר, האם השפלות בתנועת השחורים הצריחה את המחיר שהיא גבתה ממך "ראשית, המחיר שגבתה ממני הוא גם תולדה של מבנה האישיית שלי. היו הדבה שהתרגסקו והיו גם אחרים שנבנו מהפעילות הזאת, שנות, למנועה היו הישנים רבים. אני אומר: תברקו מה קרה משנות השבעים, תראו כמה חברי כנסת מוחדים יש כיום ואם כי לעצמי כל הודו ליום והמאריך ששרידיים דאנו בעיקר לקידומם האישי, תראו את שיקום התנועה הפנתרים השחורים. זה שהמשיח הגדול הזה נרתם אורו תחילת כנוניות הפנתרים השחורים של כל מיני עסקנים וש"ל כר בין השאר גם לצרכים ציניים ואישיים של כל מיני עסקנים וש"ל מפלגות כמו תל"כוכד ובפרס שי"ס – זאת כבר טרגדיה בפני עצמה".

חליבו רשיים לא עשו שום דבר למען תושבי שכונות המצונקת ועיוותה השתדלה